

den i den eneste By i Landet, hvor der er Universitet, og hvor alle de medicinske Studerende er nødt til at opholde sig under deres Uddannelse. Saa længe der altsaa ikke er Universitet i en af de jyske Byer, saa længe kan man heller ikke oprette en Fødselsstiftelse, som tillige er Læreanstalt. Men saa kunde Staten sikkert oprette et Fødehjem til ca. 100 gratis Fødende med en fast ansat Accoucheur, en Overjordemoder samt to—tre unge Jordemødre, der fik deres Uddannelse paa Hjemmet. Kort sagt oprette Anstalten som en stor Filial af den kgl. Fødselsstiftelse. Eller maaske en eller anden jysk Bykommune selv vilde tage Sagen op. Man vil rimeligvis indvende: Hvorfor skulde man dog lave Fødehjem andet Steds end i København; Stiftelsen med dens Filialer er jo nok; ganske vist har man anket stærkt over Filialerne og været forfærdet over det stigende Antal af fødende Kvinder, som søger Stiftelsen. Men hvad angaar Filialerne, saa vil Rigshospitalet, naar det bliver færdigt, jo bøde paa dette Forhold, da Stiftelsen vil blive udvidet derude. Og med Hensyn til det stigende Antal Kvinder, som kommer til København for at føde, saa gør det da ikke noget. Der er jo Hjælp nok for dem, her oprettes Hjem efter Hjem af den private Velgørenhed til at huse dem -- og de finder sig vel nok noget Arbejde herinde. Men heri ligger netop Ulykken. Kvinderne samles i Bunke herovre baaede før og efter Fødselen. Men hvor længe kan og vil den private Godgørenhed vedblive med al denne Hjælp, og hvor længe vil Københavns Kommune give den private Velgørenhed den nødvendige Støtte til at tilfredsstille alle de ved Indvandringen fra Landet dagligt stigende Krav? Kvinderne kommer jo ikke blot herind for at føde deres Børn og saa rejse bort igen efter at have været en kortere Tid optaget paa et Hjem. Størsteparten bliver herinde med Børnene, som da anbringes i Pleje, medens Moderen for at kunne arbejde og tjene nok til Barnets Underhold tager sig en af de godt betalte Restaurationspladser her i Byen eller dens Nærhed. Eller ogsaa anbringes Barnet paa en Vuggestue om Dagen, medens Moderen gaar paa Fabrikarbejde eller Rengøringsarbejde. En Del ugifte Kvinder med deres Børn bliver herinde, fordi det Uheld, der har ramt dem, bedst kan skjules mellem Hovedstadens Mængder. Men i de færreste Tilfælde gaar Moderen tilbage til Landet eller Provinsen med sit Barn. Ved Hjælp af alle disse fra Landet indvandrede vokser København til en Kæmpeby — medens man ude i Provinsen klager over at mangle den fornødne Arbejdskraft — ikke blot ved Gartneri, Landbrug og Tyendegerning, men endogsaa ved industrielle Virksomheder. Land- og Provinsboerne klager over, at alle de unge arbejdsdygtige Kvinder rejser til København. Landkommunerne klager over den Mængde havarerede Kvinder, som de faar

sendt tilbage til Forsørgelse, efter at de har tilsat deres Arbejdsevne og faaet Smag paa Hovedstadens Tummel. Og i København føler man sig trykket over den Mængde Kvinder, som trænger sig om Velgørenheden for at blive hjulpet — til hvad? Som oftest til at blive i København, hvortil de nu en Gang er kommet og i mange Tilfælde dér fører en kummerfuld Tilværelse i Kampen for at holde sig og Barnet oven Vande, eller i andre Tilfælde for at glide ned i Løstgighed for at kunne føre en i Øjeblikket mere bekvem og mere munter Tilværelse. — Det er en forfærdende Masse spildt Arbejdskraft og forspildt Lykke, som man træffer paa her i København. — Men København kunde befries for en Del af disse Kvinder, hvis der blev oprettet et gratis Fødehjem for ubemidlede i en af de jyske Byer. (Jeg ved meget vel, at der paa Bethesda i Aarhus optages fødende Kvinder, men det er kun Førstegangsfødende, som derefter skal forblive paa Hjemmet sammen med Barnet i et Aar). En Del Kvinder fra Jylland vilde sikkert paa Grund af den billigere Rejse benytte en Fødeanstalt derovre, hellere end at tage til København. Og utvivlsomt vilde en Del af de bedste (de, der i sædelig Henseende ikke er dybere sunket, end at de har Skamfølelse) af de ugifte fødende Kvinder fra København foretrække at tage til Jylland for samtidigt at komme ud af Forholdene herovre. Utænkeligt var det vel heller ikke, at nogle Fødende fra Øerne havde lettere eller lige saa let ved at komme til Jylland som til København.

Hvis en saadan Plan kunde tænkes gennemført paa en eller anden Maade — jeg forstaar mig naturligvis ikke paa de rent praktiske Vanskeligheder ved Indrettelsen af en saadan Anstalt, ej heller formaar jeg at overskue Bekostningerne derved —, da var det nødvendigt, i samme By hvor Fødehjemmet blev lagt, at aabne et Gæstehjem, hvor de svangre Kvinder kunde opholde sig i de sidste Uger før Fødslen for en billig Betaling, og hvor de efter Fødslen kunde bo en Ugestid eller to med Barnet, indtil Plads og Pleje var bragt i Orden ved Gæstehjemmets Hjælp. Selvfølgelig Plads og Pleje paa Landet og i Provinsbyerne. — Oprettelsen af et gratis Fødehjem i Jylland vilde da blive et af Midlerne til at dærome op for den stærke Folkevandring af Kvinder til København. Dels ved at fremskaffe endnu et Centrum for de fødende Kvinder, dels ved at bringe en Del af dem, der hører til i København, ud i Periferien. Thi Fødselsstiftelsen er virkelig det Centrum, der trækker en stor Del af den kvindelige Arbejdskraft fra Landet og Provinsbyerne til København.

For blot paa et eneste lille Felt at belyse det, vil jeg anføre, at af ca. 500 svangre Kvinder og ugifte Mødre med nyfødte Børn, som har passeret Kvindehjemmet i Læssøesgade i de sidste Par Aar,